

PRAVNI FAKULTET U ZENICI
KATEDRA ZA HISTORIJU DRŽAVE I PRAVA

Avdić Amra
VRANDUK I VRANDUČKE POVELJE U SREDNJEM VIJEKU
Esej

Mentor: Prof.dr.sc. Salih Jalimam
Zenica, novembar 2009. godine

UVOD

Jedna od specifičnosti srednjovjekovne Bosanske države, između ostalog, je i to da bosanski vladar nije imao centralno stolno mjesto ni glavni grad. U srednjovjekovnoj Bosni dominantni gradovi su: Vranduk, Bobovac, Kraljeva Sutjeska, Visoko, Mile, Moildraž, Jajce. Ti gradovi su se uglavnom nalazili u dolini rijeke Bosne tj, u historijskom jezgru Bosanske države.

Vranduk je bio jedan od stolnih gradova bosanskih vladara. To je bio isprva banski, a zatim i kraljevski grad koji je pripadao Kraljevoj zemlji. U historijskim izvorima Vranduk se prvi put spominje 1410. godine u jednoj žalbi dubravačkih građana međarskom kralju Sigmundu. „Vranduk je bio omiljeno mjesto u kojem su boravili bosanski vladari“¹

O značaju srednjovjekovnog grada Vranduka svjedoče i povelje koje su bosanski vladari izdavali u Vranduku, jedna od tih povelja je i povelja kralja Stjepana Tomaša braći Dragišićima iz 1446. godine kojom im on poklanja grad Ključ. Povelja je historijsko-pravni dokument kojim se uspostavljaju pravni mehanizmi između najmanje dva subjekta. Njom se konkretno definiraju pravne radnje. Sastavni dijelovi povelje su: uvod, glavni dio i zaključak.

– Uvod ili protokol se sastoji od nekoliko pod dijelova, a to su: *Invocatio divina* – to je zavjetna formula, zavjet Bogu kojom se zaziva Božije ime, *Intitulatio* – sadrži ime pisca, *Inscriptio* – sadrži ime i naslov destinatora, *Salutatio* – formula pozdrava.

– Glavni dio, korpus ili tijelo se sastoji od nekoliko pod dijelova: *Arenga* – početni dio tijela koji sadrži u sebi njenu moralnu sentenciju koja pobožnim riječima ili biblijskim citatima izražava zašto je moralno i prikladno da se destinatoru nešto dodijeli, *Promulgatio* – kratka formula sa izrazima kojima se objavljuje sadržaj, *Naratio* – govori o okolnostima koje su prethodile pravnom činu, *Dispositio* – to je najvažniji dio povelje jer sadrži materijalni objekat koji se daje destinatoru, *Clausule finalis* – formule kojima se posebno štiti učinak pravnog čina, *Sanctio* – zavjetna formula kojom se predviđa i izriče kazna onima koji bi učinili da se dispozicija ne izvrši i nagrada za one koji doprinesu njenom izvršenju, *Coroboratio* – formula kojom autor povelje najavljuje sredstva i način kojima pravnom činu osigurava pravni učinak.

– Zaključak ili eshatokol se sastoji iz: *Supscriptiones* – najvažniji dio gdje su smješteni potpisi i znakovi, *Datacio* – to je formula kojom se označava mjesto i vrijeme izdavanja povelje, *Apprecatio* – kratka formula koja izražava želju svih sudionika da sadržaj isprave bude uspješan.

¹ Jalimam, Salih , *Vranduk*, Zenica, 2004. , str. 54.

**---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET ----**

**[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com

—
—